

MURAKÖZ

Előfizetési árak:

Egész évre 4 frt
Fél évre 2 frt
Negyed évre 1 frt
Egyes szám 10 kr.

Hirdetések még elfogadottak:
Budapest: Goldberger A. V. és
Eckstein B. hird. irod. Bécsben:
Schalek H., Dukas M., Oppelk A.,
Daube G. L. és társai és Herndl.
Brünnen: Stern M.

Nettó ár 10 kr.

Szerkesztővel értekezni lehet minden nap 11 és 12 óra között. — A lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény Margittai József szerkesztő nevére küldendő.

Kiadóhivatal:

Fischer Fülöp könyvkereskedése. Ide küldendő az előfizetési díjak nyilatkozata és hirdetésnek.

MAGYAR és HORVÁT NYELVEN MEGJELENŐ TÁRSADALMI, ISMERETTERJESZTŐ és SZÉPIRODALMI HETILAP.
Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap.

A „Muraközi tisztii önszegélyző szövetkezet”, a „Csáktornyai takarékpénztár”, a „Muraközi takarékpénztár” sat. hivatalos közlönye.

Hirdetések jutányosan számíthatnak.

Czimkórság.

Egy inkább neveléses semmint veszedelmes társadalmi betegségről mondunk egyet-mást. A czimkórságot nevelésesnek tartjuk, de nem nagy bajnak. Azt hisszük, ez egy bárányhimlő féle, melyen rövid uton átesünk, mondhatnók a demokrácia dekadenciájának is, ha egészben véve nagy-képűsködni szándékoznánk. Mert tényleg most, mikor az egyenlőség eszméi minden vonalon bevonulnak, dekadencia az a furcsaság, hogy még az éjjeli bakter is szégyenli rangját.

A czimkórságnak veszélyes neme csupán az, mely gyermekei kineveltetésében nyilatkozik. Tagadhatatlan, hogy a magyar ipar pangásának egyik oka, hogy nagyon sokaknak derogál gyermekeit ipari pályára adni.

A legszegényebb iparos, kereskedő, nyomorgó kishivatalnok, ha gyermeke csak parányit is tanul, kézzel-lábbal azon töri a fejét, hogy családja tagjaiból czimmel járó pályán levő embereket faragjon. Csupán az egészen gyenge tanuló kerül az ipari pályára mintha itt nem lenne kelendő a szellemes emberek zöme.

Egyedül ez esztelen és veszedelmes része a czimkórságnak. A többi egyszerűen, neveléses.

Szinte nem akarja az ember hinni,

mikor hallja, hogy Franciaországban százszázalékos szédelgések mennek rendjelekért. Hát kinek eshet jól egy becsületrend szallag, ha tudja, hogy ezt ép úgy pénzben kapta, mint a vadász-eszközeit?

Nincs kedvünk tragikus módon felfogni a dolgot. Előttünk bizonyosnak látszik, hogy az ipar mai lenézelt, nyomoru helyzetéből ki fogja magát küzdeni. És akkor pálya lesz az iparosság a mai czimkórság ellenére.

Azonban a mai czimkórság az emberi ség bárányhimlője, melyből végre is ki fog gyógyulni. Egy egészséges életnézet máris terjed. Az, hogy mindenki egyéni karaktere, tartalmi (és ami baj), anyagi sulya szerint ismertelik el. Ilyen életnézet véget fog vetni a neveléses czimkórságnak.

Zalavármegye és városai.

— Évkönyv a milleniumra. —

Ily czimű munkára bocsájtották ki előfizetési felhívásukat Halis István és Hoffmann Mór, akik a munkát szerkesztik. Meg fog jelenni október havában 18—20 iven és száznál több képpel. Ára 8 forint.

A felhívás, melyet olvasóink figyelmébe ajánlunk, így hangzik:

Zalavármegye mindenkor kivette részét a magyar nemzet küzdelmeiből. — Előjár

vitészségével a háboruban, okosságával az alkotmányos küzdelemben. A vármegye rendei és a megye kiváló emberei mindig megértették a kor hívó szavát. Ernyedetlen kitartással törekedtek fentartásunkért a magyar nyelvnek megerősödéseért, s azért, hogy az elhanyagolt magyar nyelv elismertessék hivatalos nyelvvül az igazságszolgáltatásnál, közhivatalokban és iskolákban. Ezeréves ünnepünk alkalmával tanúságot akarunk tenni arról, hogy Zala ma is az első vármegyék közé tartozik.

A magyar nemzet 1896-ban üli meg fennállásának ezredik évét — Ezer év egy nemzet életében is hosszú idő; s hosszú idő különösen a magyar nemzet életében, mely csak példátlan hazaszeretetével, páratlan vitészségével, az alkotmányhoz való ragaszkodásával és szívós kitartásával biztosította ezer veszély között fennmaradását; úgy, hogy elmondhatjuk a költővel: „Isten csodája, hogy még áll hazánk!”

A milleniumi ünnep a nemzet történelmi fejlődését fogja feltüntetni s tanúságot fog tenni arról, hogy az évszázados küzdelmek dacára saját erejéből emelkedett a művelt népek sorába, s vannak vívmányai az emberi tevékenység minden terén, melyeket az irigység sem vitathat el tőle.

Buzgó munka foly országgszerte a milleniumi ünnepély érdekében; megyék, városok, egyesek sietnek egy-egy kavicssal

A „Muraköz” tárczája.

Utazás Horvát-Szlavonországban.

Irta: Gönczi Ferencz.

— Folytatás. —

Josipovich Antal a turmezei nemeseket az 1848—49-iki szabadságharcban is megartotta magyar érzelmükben, kik ama kritikus időben megható bizonyossággal szolgáltatták a magyar nemzet iránti szeretetüknek s hűségüknek.

Josipovichot a magyar szabadságharc érdekében kitejtett tevékenységeért a pesti hadi törvényszék 1851-ben halálra ítélte, mely ítélet kegyelem után 10 évi várfogságra lett változtatva. E tíz év utolsó éveit is elengedték. Josipovich férfias büszkesége s hajthatatlansága nem fogadta el e kegyelmet...

Ily nagy jellemeket csak nagy idők képesek teremteni.

A turmezei síkság népes falvakkal van meg rakva. Vidéke mindenütt termékeny síkság, melyen nagy kukoriczabukák, kalászosok, terjedelmes erdők és legelők váltakoznak.

Az egymást sűrűn követő állomások udvarain kedves magyar gyermekarcok mosolyognak felénk. A vasuti alkalmazottak gyermekei a vasuti tiszték és altisztek erre is, mint egész Horvátország magyar vonalain, magyarok. Helyzetük itti, az ideg-n léghőben, elzárt társadalmi viszonyaik között sok tekintetben szánalomra gerjesztő. Ezt csak azok tudják igazán érteni, kiknek valaha a

társadalmi elszigeteltség tetet leiket öök helyzetében legalább néhány évig élnök kellett. Ily helyzet között a lelket folyton fogva tartó bizonyos fokú elborultságra csak a jövőbe vetett remény vet egy-egy könnyebbítő sugarat...

Mielőtt a már jól látható 4—5 ezer lakósu s nagy fakerekedést öző Sziszekre érnök, vonatunk közvetlen a Kulpa folyó partján halad. A Kulpa valamivel kisebb a Muránknál s — úgy tetszik — sebesebb folyásu.

Sziszeken kocsira ültem, hogy az innen mintegy 35 kilométernyire fekvő Oszejkovába, utazásom célpontjába jussak.

Sziszeknél a Szávának nagyon magas partjai vannak, úgy látszik, mintha egy mélyen ásott nagy csatornában folyva. Innenül a Dunába ömléséig szabályozva van s ha a vizalás kedvező nagyságu, a gőzhajók egész Sziszekig járnak fel rajta.

A Szávától keletre eső síkság Horvátország egyik legtermékenyebb területe. Itt a vetemények rendkívül buja növések. Oly gyönyörű kukoriczabukákat s erőteljes, magas növést kalászosokat a Bánáton kívül nálunk aligha lehet valahol látni.

A keletnek húzódo, jól gondozott országot mintegy 15—20 km. hosszúságban egy gyönyörű s már hosszúságánál fogva is nagy terjedelműnek mondható öserdőn visz keresztül. Az erdő talaja viszonyos, mert a nap sugari csak elvéve hatolhatnak hozzá. Az óriási vastagságu fák között az aljnövényszert ritkás. Több, a szél által nagy vénségük folytán kidőlt nagy fatörzs nyugszik a süppedekes talajban. Közében, az erdő mentén nincs közvög s az emberek mindenütt bővelkednek tüzi s épületfákban, valószínű hogy e fák ott fognak elkorhadni.

Ezen erdőn keresztül folyik a Dráva és Száva

közti levő területnek (természetesen magát a Drávát és Szávát nem számítva) a legnagyobb folyója, a Lónya (Lana), mely 7—8 méter széles, sekély vizű, magas és meredek partu. Vízében tömtelesen tusók, fatörzs, ág- s galytörzelmék van, melyek miatt vizet itt-ott alig lehetni.

Az erdő keleti szélét erősen irtják. Az épületekre alkalmas részt Sziszekre szállítják, az ágak, galyak az erdőben porhadnak el, a tölggyfa kergét pedig — bőrcserzés céljából — a kereskedők veszik meg s szállítják el.

Az erdőből kiérve, végre-valahára egy közvéget láttam tetekelleni. Igen, kétértelmű s nem fehérleni, mert e vidéki horvát parasztházak egytől-egyig vastag fadesszékéből vannak összerakva s természetes barnásfekete színükben meghagyva.

Beérve a faluba, néhány mórozott (lecskerakásu), a többletől elérő küsejű haz tünik fel a falu szélén. Fedélzetükön a keletzőtt és fejükkel főfelé helyezett vonalzó egyenességül gerinczsúppomatok s a szegő (el) létrás fedési rögjön elszul-ták, hogy Zalából kivándorolt magyar emberek lakásai. E leltetésében teljesen megbizonyosodtam, midőn az egyik házból egy középső magyar menyecsét láttam kijönni s midőn a széles galyás kis magyar gyerekek paripázó csoportjainak zaja ütötte meg fületem.

Kocsink partnak mentvén, nem állhattam meg, hogy közéjük ne szóljak.

— Ugy-e tik magyar gyerekek vattok?

— Ühüm, felelt szájtáva s hábotalanul az egyik.

— Jartok-e má iskolába?

— E' jar e!

— Tutok-e má horvátu'?

— E' kicsit.

— Hunnadj gyütetek ide?

hozzájárulni ahhoz az épülethez, mely a magyar szellem erejét fogja hirdetni a világnak.

Az az Évkönyv, melyet ez alkalomra kiadni szánékonyunk, részt akar venni a munkában — Be fogjuk mutatni benne a mennyire a megszabott szűk keret enged, Zalavármegyének, városainak, vidékeinek fejlődését, jelenlegi állapotát a kulturális és gazdasági, az ipari és kereskedelmi, szóval a szellemi és anyagi tevékenység minden terén szövegben és képen.

E célból, — a mint az alábbi vázlatos tartalom mutatóból kitűnik, a vármegye tollforgató embereit iparkodtunk megnyerni, kik szíves készséggel támogatnak vállalkunkban és érdekesnél érdekesebb dolgozatokkal ismeretlik a vármegye és vidékeinek speciális viszonyait.

Ismerletjük az egyes városok és egyes vidékek történelmét; a közigazgatási állapotot; a tanügyet és egészségügyet; kereskedelmi, pénzügyi és forgalmi viszonyait, nevezetesebb tanintézeteket; s a megye közönségének oly könyvet nyújtunk, melyben mindenkor érdekelő lapozgathat; megismeri benne a megyét minden részében s megszereti szűkebb házáját, melyet nem ismeri majdnem a bűnnel határos

Közöljük a megye kiválóbb, nevezetesebb egyéneinek arcképeit és életrajzeit.

Minden közleményt illusztrációk kísérik, s összesen száz vagy ennél is több kép fogja díszíteni a munkát

Közöljük a kir. törvényszékek, telek-könyvi hatóságok, járásbírók, pénzügyi igazgatóság, adó-, só- dohányraktárak tisztviselőinek, ügyvédek, tanárok, orvosok, gyógyszerészek, a közigazgatási összes tisztviselők, posta- és távirada hivatalok, pénzügyi bizottságok tisztviselőinek, körjegyzőknek, egy- és vármegyei és városi képviselőknek teljes névsorát.

A munka, melyre nézve a t. megyei közönség szíves támogatását kérjük 1896-ban a millenium ünnepe előtt fog megjelenni negyedréti alakban, díszes kiállítással és számos illusztrációval. Vele az a célunk is volt, hogy megyénk tollforgató embereit benne egyesítsük.

Árát a kiállítás költséges volta dacára 3 forintban állapítottuk meg, hogy mindenki megszerezhesse.

Az előfizetési pénzeket (legcélzzerűbb postautalványon) az előfizető nevének és lakóhelyének (u. postának) pontos külsővel ez évi márczius hó 30-ig Hoffmann Mór tanárhoz Nagykanizsára kérjük beküldeni, hogy a nyomtatandó példányok száma iránt tájékozhatjuk magunkat, mert a kelleténél több példányt nem nyomtatunk.

A rendkívül gazdag tartalomból a következőket közöljük, előleges tájékoztatást nyújtva az olvasó közönségnek a könyv értékes tartalmáról:

A megye leírása
Zalaegerszeg városa multjából és jelenéből. Irta: Németh Elek
Zalavármegye tanügye s tanintézetei. Irta: Dr. Ruzsicska Kálmán
Zalavármegye egészségügye. Irta: Dr. Mangin Károly.

A biztosítási ügy Zalavármegyében. Irta: Radó B. Béla.
Zalamegye jótékonykezelt egyesületei. (Zala-Egerszeg, Kanizsa, Tapolca, Keszthely, Sümeg stb.)

Nagykanizsa város története. Irta: Halis István.

Emlékeimből. Irta: Dr. Wlassics Gyula.
A nagykanizsai kisdönedelő egyesület.

Irta: Bátorfi Lajos.
A nagykanizsai főgymnázium története.

Irta: Kalcok Leo.
A nagykanizsai izr. hitközség történetéből. Irta: Dr. Neumann Ede

A hűtelen (Gördövény) Irta: Hajgató Sándor.

Nagykanizsai tört. értek. (Éremgyűjteményem). Irta: Dr. Szukits Nándor.

A keszthelyi főgymnázium története.
A keszthelyi plebánia templom. Műtörténeti leírás. Irta: Bontz József

Hévízfürdő. Irta: Hencz Antal.
Őstörténeti kutatások Sümeg és vidékén

Irta: Darnay Kálmán.
Tapolca multja és jelenje. (Szigliget Ederits. Káptalantól, Csobáncz Rezi, Szöcz).

Irta: Vázsonyi Izidor.
Badacsony, Szt. Györgyhegy, Csobáncz

Irta: Vázsonyi Izidor

Egy elfeledt költőről (Bacsányi János). Irta: Dr. Érnei István.

Szigliget. Irta: Pollákné-Friss Adél.
Kövágó-Eörs és vidéke. Irta: Czuppon Sándor.

Muraköz (Domboru Kotor Perlak, Zrinyifalva). Irta: Gönczi Ferencz.

A muraközi vendek. Irta: Gönczi Fer. A D. K. E. feladatai a Muraközben.

Irta: Hoffmann Mór.
Csáktornya (Szt. Ilona) a multban és jelenben. Irta: Margitai József.

Alsó-Lendva története. Irta: Egyházasbükki Dervarics Kálmán.

Stridó a multban és jelenben. Irta: Horváth Gyula.

Csertamellék (Göcsej, Tófej, Bak, Csömödé, Nápráda, Ortaház, Bördöcze, Kis-Sziget, Páka). Irta: Göntér Endre.

Muraközből. Irta: Kele György.
Néhány vonás Kelet-ösköltéséből.

Irta: Farkas Károly.
A tündérrözsza Rege. Irta: Poor János.

Galambok és vidéke (Merenye, Karos, Kis Komárom). Irta: Juk József.

»Zug a szélvész, háborog a Balaton.« Népdal. Szerzette: Huber Gyula.

Az itt felsorolt közlemények még korántsem merítik ki az Évkönyv tartalmát; a vármegye itt nem említett vidékeit is ismeretjük. Közleményeket ígértek és irnak még: Udvardy Ignác, Dr. Szigethy Károly, Szalay Sándor, Dr. Lóke Emil, Hevesi Sándor, Szommer Náthán, Györfly János, Tumboly Viktor, Seregély Dezso, Rosenberg Henriette, Halász Margit, Keszler Gyula, Tóth Sándor, Róth Miksa, Sparszám Pál, Tripammer Gyula, Donásy Ferencz, Körmenydy Pál és mások

De a közlőtekből is tájékozódhatik a t. olvasóközönség Évkönyvünk érdekes tartalma iránt, mely vállalatunkat méltóvá teszi szíves támogatása és pártfogására, melyet tisztelettel kérünk.

Nagykanizsa, 1895 február 24.

Halis István és Hoffmann Mór,
az Évkönyv szerkesztői.

— Magyarországból!

— Isten veletek!...

Szívem elszorult e jelenet után.

Hát így kell a magyarnak fogynia, pusztulnia?... El kell hagynia ősi hazáját, azt a hazát, a melyen kívül nincsen számára helye, hol nemzetiségét biztosíthassa, megtarthassa. A nyomoruság kihajítja Amerikába, Szavoniába, Horvátországba, honnan csak kivételesen tér vissza. Ott maradva, magyar nemzetiségéből kivételzik s a magyarságra nézve örökre veszte lez!

E községből — nevét nem jegyeztem fel — mintegy háromnegyed órányira Oszejkovára értem. Oszejkovo körülbelül 3 km hosszú, egy utcából álló, templommal s iskolával bíró község, hol 4 napig maradván, módomban állt — nagyjában — a néprajzi viszonyokat megismerni s az oda nem rég kivándorolt magyarok s ezek által a vidékbeli magyarság helyzetét is meg tudni.

IV.

E vidékbeli horvát parasztházak, mint már említtem, egészen távol vannak Oszejkovára. A környéken még mindig igen sok az erdő, azért az építés anyagát a fát választották s ma az épületi foglalkozása s drágulásával sem bírnak a tegla, tömött vagy rakott házépítésre térni.

A ház talai az egymás felé helyezett, durván ácsolt tölgyfagerendákból állnak. A legelső a talapja, mely a többinél jóval erősebb. A tetőzet mintegy másfél méternyi hosszú, lefelé nyúló, keskeny deszkákból, faszindelyekből áll, melyek a régebbi lakásoknál s nap hevetől megöbrömlve felel fel kunkorodnak.

A tetők szindelyei nincsenek lenyomatva, mint a más országbeli házaké.

A lakás rendszeren egy szoba-, konyha-, kamrából, a melléképületek két istálló- s pajtából áll.

A szobának az utca felől kettő, az udvar felől egy ablaka van.

Butorzata csak a legszükségesebb tárgyakból: asztal, székek és ágyakból áll.

A sűrű-kemencsére rendszeren az udvar valamely árnyas részére, ki a szilvába helyezik. Ha a konyhában állítják fel, a hátsó felét a szabadba tolják ki; vagyis a kemence fele a konyhában van, fele meg a konyha hátsó talán kívül székeli ki.

A lakóházak némelyike emeletes. Ezeknél alul a kamrák s istállók, felül a lakásszoba, konyha s kamra vannak. Az emeletre a széles, karfiával ellátott lépcső kívülről, az udvar felől vezet fel.

A vidékbeli kisebb városokban épült emeletes házak, melyeknek urai lakói is vannak, ugyanolyan beosztásúak s feljártak, mint az emeletes köházak.

A paraszti házak vastag tuskókra vagy tölgytörzsekre vannak helyezve, hogy a lakás szárazsága s alsó részének, főleg talapjainak tartóssága az ekkorhadás ellen lehetőleg biztosítsák.

A tuskók vagy törzsek vastagságához képest a ház padozata, illetőleg alapja és a talaj között melyre épült, alacsonyabb-magasabb nyílás látható, akkora, hogy ott a gyermekek bátran bujósít játszhatnak.

Ha magyar ember települ a községbe s a vett birtokon nem talál lakóházat, valamelyik horvától vásárol legalább ideiglenesen — házat s azt úgy, a mint áll, szépen a saját telkére viti.

A községben már rendszeren van oly egység, kinek a háziotatás mellékölalkozását képezi, — vele az illető ház nagysága s a távoltsághoz mérten 10—20 forintban megalkudik s pár nap múlva a háza már a helyén van.

A háztól 10—12 embert vezet magához,

elárja őket vastag emelő rudakkal, a házat egy ily célra szolgáló tengelyes vastag fákerekekre emelteti s lassankint tolatja a kívánt helyre. A tolatás, ha a kitűzött hely messze van, másfél vagy két napig tart.

V.

Mint tanító a község népiskolájának megtekintését sem mulasztattam el. Ez a magas tornya s igen réginek látszó téres templommal s emeletes, nagy belsővel bíró, emeletes plebániálakkal együtt egy jókora dombon van. Szép, emeletes épület Horvátország iskoláinak nagyobb része.

Bementem. A tanító egy fiatal, széke, cseh származású ember, nagyon szívesen látott.

Beszédünk tárgyat Magyar s Horvát Szlovonország tanügyi viszonyai képezték. Én — megvallom — a mi tanügyi dolgaink elmondásában kissé tartózkodó voltam, mert egyes horvát iskolák megtekintése s a horvát népoktatási törvények jelentések olvasása után nagyjában már ismerve a horvát népoktatásügy tüneményes pártját ritkító fellendülését s más rendezettségét, nem akartam bővebb párhuzam vonásra alkalmat nyújtani s ennek következtében magamat s mi, sok helyen igen rendezetlen tanügyi állapotaink miatt a röstelkedésnek kitenni.

Elmondta, hogy náluk minden igazolatlan mulasztást büntetnek. Elég kiírnia s az öbcsinánál (azon község, hol a több községet igazgató tisztviselők székelnek) azt gyorsan s szigorúan végrehajlják.

A szegényebb tanulók minden taneszközt (könyveket, irkákat, gyakorló füzeteket, tollakat stb.) ingyen kapnak. Tandij nincs. A tanítót az állam nevezi ki s fizeti.

(Folytatás következik.)

Dr. Massics Gyula miniszter, kerületünk orsz. képviselőjének maudatamát a képv. előház elnöke végleg igazoltnak jelentette ki az e hó 11-iki ülésen, mert megválasztása óta a 30 nap letelt annélkül, hogy kérvény adatot volna be. A képviselőház jobboldala zajos helyesléssel és éljenzással vette tudomásul az elnök kijelentését.

A nemzeti ünnepnek emléktünetét márczius 15-én a csáktornyai közönség az előbbi évekhez híven, ez idén is megtünepelte. Este 8 órakor szép számmal gyűlt egybe a „Hattyu” vendéglő nagytermében a közönség. A nagyterem Ú Felsége, Daák, Kossuth és Széchenyi képeivel volt díszítve. Az állami tanítóképző-intézet ifjúságának ének és zenekara több darabot énekelt és játszott szép sikerrel Beér Ferenc zenetanár vezetésével. Ugyanő zongorán játszott nagy tetzés mellett. Felméri Albert tanár nagy hatást aratott szép ünnepi beszédével. A halás közönség a kilencz számból álló műsor minden egyes pontját megtapsolta és megéljenzte. — A „Talpra magyar” és „Tavaszi elmúlt” férfinégyeseket megújrazták. Az ünnepély műsora a következő volt: 1) Nyitány, zenekar zongorakísérettel; 2) Bemethöl; 3) Szózat, férfiak Meste től; 4) Márczius 15. Abránytól, szavalta Trinkl A. növendék; 5) Kuruczdalok férfiak; 6) Ünnepe beszéd. Előadta Felméri A. tanár; 7) Hegedű-quartet, Pleyeltől; 8) Változatok, Bartalustól. Zongorán előadta Beér Ferenc zenetanár; 9) Téli dal, férfiak Alagától; 10) Tavasz elmúlt. Lánytól és Talpra magyar Boldistól. — A program befejezése után tánczra perdült a fiatalok és vig hangulatban jóval éjjel után oszlott szét.

A polgári iskola ifjúsága márczius 15-ét délután 2 órakor ünnepelte meg a polgári iskola helyiségében. Nagyszámu díszes közönség volt jelen, mely egészen megtöltötte a termet, sőt még ki is vonult a folyósóra. Az ünnepélyt a Hymnus nyitotta meg. A program első pontja Rechnitzer Alfréd IV. oszt. tanuló lelkes alkalmi beszéde volt, melyet az ifjúsághoz intézett. — Utána a Talpra magyart szavalta Kooz Károly V. oszt. tanuló, mely után a tanuló ifjúság rá is zendítet a megzenésített nemzeti dalra. Fölolvasást márczius 15-ről Baumsteiger Mór VI. oszt. tartott. Utolsó Herlinger Ernő IV. oszt. tanuló maradt, ki Lévy Mikését szavalta mély érzellemmel. Befejezőül Pálya Mihály igazgató intézett szép buzdító, hazafias beszédet az ifjúsághoz és közönte meg a közönségnek az ünnepélyen való részvételt.

Adományozás Hirsch báró világszerte ismert nemesszöv. adakozó, magyarországi intézősége által 100 frtot jutaltott a csáktornyai izr. nőgyal. részére.

A helybeli községi iskolaszék Ziegler Kálmán kir. közegyző elnöke alatt f. hó 11-én gyűlést tartott. A folyó ügyek tárgyalása után föl lett olvasva a polgári leány- és fiúiskolának államosítása ügyében a kormányhoz intézett emlékirat, melyet a közgyűlés változatlanul elfogadott. A Királyi Pál-féle 1000 frtos alapítványnak évi kamataiból létesített két 25 — 25 frtos ösztöndíjat a polgári iskola igazgatójának ajánlata folytán Rechnitzer Alfréd IV. és Kooz Károly V. oszt. tanulóknak ítéltek oda.

A Muraközi tanítóképző választmánya f. évi márczius hó 9-én ülést tartott, melyen tárgyalatott: 1) Ohajt-e a választmány az országos tanító bizottság gyűlésén valamely tételt tárgyalatni? — A választmány nem ohajt. Továbbá tudatja az elnök, ha valaki

az orsz. tanító bizottság által husvétkor tartandó ülésen résztvenni ohajt, forduljon márczius hó 25-ig az orsz. bizottság elnökéhez Somlya József urhoz (Bpest, Városmajor-utca 31 sz.), hogy a vasúti kedvezményt kieszközölhesse. A „Muraközi Tanítóképző” közgyűlése napjaul junius hó 6-ika tüzetik ki Mura-Csányban a fölköretnek a közgyűlés helyén működő kartársak, hogy valamelyikük a közgyűlés napján a magyar b. szél- és értelemgyakorlatból gyakorlatilag tanítson. Megkorestetik a kir. tanfelügyelő ur, hogy a közgyűlésen részvevő közs. és felekezeti tanítók napi- és fuvardíjaira nézve a közigazgatási bizottság 286/877 számú rendeletének legyen szives érvényt szerezni, illetve azt megújítani. Lakics Vendelnek az orsz. tanító bizottság volt elnökének a tanítók érdekében tett fáradozásaiért s érdemeiért köszönet és eljárásáért hisalom nyilvánítatik, mi a közgyűlés színhelyéről adatik az illetőknek tudtára. A tanügy fejlesztése céljából a választmány kimondja, hogy a közgyűlés színhelyétől szolgáló iskola, a tanítóra alkalmas volta szempontjából a közgyűlés által megtekintetik, a használt taneszköz, tantervek, órarendek, anyakönyv, fölvételi, mulasztási, szorgalmi- és a végzett anyagról vezetett naplók megvizsgálattanak s a tapasztalt eredmény az illető iskolafőntartóval illetve az ott működő tanítókkal közöltetik.

A „DKK” perlaki kisedővódója javára Perlakon 1895 február 24-én megtartott bohóczestély alkalmával felülfizetni sziveskedtek: Dr. Böhm Szidney, Grész Alajosné, Hirschi Mik-á, Kramarics Viktor 3 — 3 frtot; Krampács József Neumann Ödön, Verly Ernő 2 — 2 frtot; Böles Sándor, Csörtán Károly, Ebenpanger Miksa, dr. Feyer Nátlián, Imrey Ferenc, özv. Mattersdorfer Jakabné, dr. Mesterich Mátyás 1:50 — 1:50 frtot; dr. Kemény Fülöp, dr. Viziteleki Frigyes 1:30 — 1:30 frtot; Grész Alajos, Seifert Antal 1 — 1 frtot; Nagy Elemér, Spitzer Józsefné, Verly Ferenc, N. N. 50 — 50 kr; Barakkó Miklós, Schulez Sándor 30 — 30 krt és Mrás Nándor 10 krt. — Fogadák a nemesszöv. adakozók a „D. K. E.” perlaki kisedővódója felügyelő bizottságának esutona is nyilvánított közönségét. — Perlak, 1895. márczius 10. — Dr. Böhm Sydnei, felügy. biz. elnök, Horváth Pál felügy. biz. jegyző.

Az időjárás a mult héten megváltozott. A tavaszi enyhe szellő felolvasztotta a havat. De nem volt képes azt teljesen megsemmisíteni. Még mindig fehér lepel borítja a mezőt, rétet. A tavaszi munka megkezdéséről szó sem lehet — A nyulak most kezdik a gyümölcs-ösök körül munkájukat. (a csemeték tönkretételét) amiben eddig a nagy hó akadályozta őket. A lapályos helyeken fekvő vetés viz alatt áll. A nap nem sütött több napon át. A Mura és a Dráva a mai napig nem áradnak.

Lapunk mai számához a „Hungaria” műtrágya, kénsv. és vegyi ipar r. t. gyártmányainak jegyzéke van csatolva, melyre olvasóközönségünk és különösen a gazdaközönség figyelmét tisztelettel felhívjuk.

Irodalom.

Divat a mezőgazdaságban című röpirat — írta itj. Wönninger Mátyás, uradalmi kasznár — hagyja el legközelebb a sajtót. Ezen röpirat behatóan fogja ismertetni a divat káros befolyását mezőgazdaságunkra, gyakorlati alapon oknyomozólag tárgyalja az olcsó buza kérdés, párhuzamban fejtegeti az állattenyésztés és hizlalás üzemet, rámutat a gazdaságadalonban mutatkozó bajokra; szóval felsorolja a gazdasági válságot előidéző körülményeket és megjelöli a kibontakozás irányát. Különösen a földirtokos osztály és

a gazdaságtek figyelmébe ajánljuk ezen aktuális röpiratot, melynek ára bérmentes küldéssel 45 kr. lesz. Megrendelhető a „Keszthelyi Hírlap” kiadó hivatalában Keszthelyen.

A Szalay-Baróti féle történelemnek most jelent meg a 9-ik füzete, mely a Könyves Kálmántól IV. Istvánig terjedő időszakot öleli fel. A munka nagy érényre már oly sok ízben volt alkalmunk rámutatni, hogy most beérjük a füzet gazdag illusztráció dísznek fölörölésével. Külön műveléklet kető van benne. A pogány magyarok lázadása és a várkonyi találkozás, mindkettő Geiger S. P. rajza után készült. A szövegbe nyomott illusztrációk a következők: Kálmán király ezüst pénze. Kommen. János császár érme. II. István ezüst pénze. II. vagy Vak Béla pecsétje. Vak Béla pénze. Henrik osztrák örgról és bajor herczeg pecsétje. III. Konrad német császár szejra. III. Konrad császár kereszties hada. VII. Lajos francia király kereszties hada. Kereszties vitéz, a második kereszties háboru idejéből. II. Géza király pecsétje. Manuel császár pénze. Barbarossa Frigyes császár. II. Géza király ezüst pénze. IV. István király érme. Egy-egy füzet ára 30 kr. — Megrendelhető Wodianer F. és fiánál Budapest, Andrassy ut. 21.

A ponyvairodalom végnapjai. „Ki kell szoritani a ponyvairodalmat”, ez a jelszó évek óta. Igen ám, de a milyen könnyű volt ezt hangoztatni, oly nehéz volt ezt megvalósítani. Hiába volt egyes kiadók és írók minden igyekezete, a Húvelyk Matyik, Patkó Baudik, Argyulus királyfi meg tündérszép Iona, meg a Béla király viggall kevert szomorú históriája csak aztán is ott ékeskedett népünk ládáfiában a biblia meg a zsolnár mellett. Hogy miért volt ez így, mem kutatjuk, különösen most, a mikor látjuk, hogy az „Országgyűlési Ertesítő” kö- és könyvnyomdája részvény-társaság Néplap, Volksblatt, Vlast, a Svet meg Popurtul című néplapjal ugyancsak szoritják kifelé a lérczmunkákat a ládáfiából. El kell ismerünk, hogy ezt az óriási munkát csakis egy oly vállalat képes elvégezni, mint a kiadó részvénytársaság, a mely hogy vállalata főmunkát ne végezzen, a nyomdaipar legújabb vívmányának segítségével, a hetszint nyomó nagy körtörögőpepei oly lapot képes adni a nép kezébe, a mely nemcsak tanít, ismerteti és mulatatt, hanem szemgyönyörködlető; szines képekkel is bőviti a nép ismeretkörét. S a milyen csinos a lap külseje, épp olyan érdekes s változatos a tartalma is. Megtalál a nép e lapokban mindent mire szüksége van. Hei! naptár a oztlapon és a legközelebb eső országos vásárokat. István gazda ellátja a gazdát egy hétre való teendővel a gazdaság minden ágában; Miklós diák olyan vonzón, érdekesen fejtegeti a napi kérdéseket mintha csak profesor lenne; a Krónikában megvan minden hir politika nélkül, pl. nemcsak hogy mit csinál az országgyűlés oda főtten Pesten, hanem még a japánoknál háboru is. Nővárius uram, a falu ügyes-bajos dolgait ismerteti, az Öregdoktor meg vigyáz a gazda egészségére igazi receptekkel; hugomasszony részere meg ott van a baromfienyésztés — és a mikor elfáradunk a sok dologban, ott van a „Mullattató”, a melynek történetei hol könnyet facsarnak ki a gazda meg az anyuk szeméből, majd meg akkorát nevetelt velük, mint picz kis korukban öreganyjuk az ó bohókás zöld díszű mezéjével. És mindez csak évi 2 frtot. Jó lélekkel ajánlhatjuk tehát földirtokosaink, egyesületünk stb. figyelmébe e valóban huzogató potió és misziót teljesítő vállalatot, hogy azt cseledjeik és munkásik közt terjesszék. Még csak azt jegyezzük meg, hogy e lapok 16 oldalnyi terjedelemben magyar (Néplap), német (Volksblatt), tót (Vlast) a Svet), és román (Poporul) nyelven jelennek meg. — Mutatványsszámot kívánatra szivesen küld az „Országgyűlési Ertesítő” kö- és könyvnyomdája részv. társ Budapest, Vármege-utca 11.

Midőn a nagyközönség figyelmét Unghváry László csogletdi hírneves gyümölcsfa iskolájának mai számunkban közzétett hirdetésére felhívánk, különösen kiemeljük, hogy nevezetlnél a százezrekre menő mindenféle nemes csemetén felül még mintegy 1.500.000 darab 1 — 2 — 3 éves gyümölcsfa vadonoz van eladásra készen, még pedig: kórte, alma, birs, doucsin, paradicsom, szilva, prunus-myrobolana, saint-Julian, besztercezi szilva, eper, esj-meggy, sárga baraczk, mandula és kőkenyéből.

Felölös szerkesztő:
MARGITAI JÓZSEF.
Laptulajdonos és kiadó;
FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁDOR)

8 ur-dnikom moći je svaki dan govoriti med 11 i 12 vurom. — Sve pošiljke tičeće se sadržaja novina, naj se pošiljaju na ime Margitai Josefa urednika vu Čakovec.

Izdateljstvo:

Kajšara Fischer Filippova kam se predplata i obnane pošiljaju.

MEDJIMURJE

Predplatna cena je:

Na celo leto . . . 4 frt
Na pol leta . . . 2 frt
Na četvert leta . . . 1 frt

Pojedini broj koštaju 10 kr.

Obnane se poleg pogodbe i fal računaju.

na hrvatskom i magjarskom jeziku izlazeći društveni znanstveni i povučljivi list za puk.
Izlazi svaki tjeden jedanokrat i to: vu svaku nedelju.

Službeni glasnik: „Medjimurskoga podpomagajućega činovničkoga društva“ „Čakovečke sparkasse“, „Medjimurske sparkasse“, i t. d.

Odělo.

Kožu živinah dlaka, perje pokriva, ovo njim brani tēlo od nepogodah vremena. Čovēk si čuva i brani tēlo sa komadi odēla, brini se za opravu.

Glavna svrha oprave je sa zdravstvenoga gledišta ta, da brani od sime i da škodljivi utēca. topline po mogućnosti umanjuje.

Oprava u obće naj bude čista

Podrapana oprava je sramota, zamazana je pak pogibeljna zdravlju.

Oprava naj bude komodna, da se u njoj dobro moremo čuti.

Bēle i svētle farbe tvari za odēlo odbijaju svētlōst i toplinu, temne farbe su pak protivnog svojstva

Od lasne tkanine oprava je toplija kak od guste tkanine, ar u prostoru nalazeći se zrak toplinu duže pridražava.

Vunema je oprava toplija, ar najduže pridražava toplinu tēla, te izvanjski zrak neprebija tak lahko čez nju. Vunena oprava najbolje prēči prebijanje vanjske feichtnine, i umanjuje naglo isparivanje znojenja, koje bi lahko prehladu preuzročilo. Zesvim protivnoga utēcāja je platno. K vuni je naspodobneša u tom obziru svila, te kao med vunom i platnom stoji još pamuk.

Spodoba oprave ili odēla mēnja se polag naroda, ne umnē mode, po načinu poslovanja i poleg tēlesnih dēlovah. U obće naj odēlo nebude niti jako prostrano, niti odviše tēsno.

Osobito je škodljivo, ako nam oprava, koji god dēl tēla stiše teži. Dovadjajući nam krv u svaki ustroj toplinu, život potrebno je da oprava neprēči obticanje krvi, kak to zaprēčuju n. pr. jako tēsni ovratni ruboi, šali remeni na hlačah. čarape, tēsne cipale, čišme. Sve to more teške bolesti prouzrokovati.

Opravu si moramo prema dobi lēta i kakvoći vremena prilagoditi.

U obće je zimi potrebno toplije se odevati, i u tu svrhu iz lasne tkanine, radje je temne farbe bolje, nego gladka, gusto tkana oprava.

U lēti je gladka, svētle farbe platnena oprava najprilōneša.

U protulētju i jeseni, gda je vrēme jako promēnljivo i vkanljivo, uvijek je treba toplije se oblačiti.

Deca i stari ljudi, slabi boležljivi u obće naj se toplije oblaćuju, kak jaki odrasli. Od pojedinih tēlesnih dēlah oprave.

U obće gornji dēl tēla; glavu, vrat, hladno dēl črēvo, noge trēba je toplo držati.

Glava vre od lasi bivši obranjena, uvēk naj samo po slabo bude pokrivena.

U sobi navlastito pak za spavanja ostavljajmo glavu nepokritu. Teška i topla pokrivala za glavu (d-bel škrjak, kapa, rubec o glavu ni su zdravi.

Vrat se nesme s rubcem zamatati, nesme se tēsni ovratni rubec šal nositi, nit s visokostojećim kragenom rubača, ar to je sve škodljivo zdravlju.

Osobitu pazku treba je obraćati na rubače i u vobće na bēlo rubje. Črez tjeden barem jeden put ali poleg potreboe i višput se moramo preobleći čisto. Nespavajmo u onoj rubači, što smo ju po danu nosili, nego si oblećimo spavaču rubaču.

Uptreblijuje anda kao bēlo rublje neposredno na kožu prilagodjuć, predniše je vunenost pamučna tkanina nego platno, ar je mnogo toplija i bolje povla i znoj. Rubače iz flanela naročito su hasnovite za slabiće, osobito u mrzlih i feichtnih okoli ah. Pruslek i kaput neka nebude tēsno, da u primanju zraka se prsna s glob slobodno more širiti.

Hlače takaj naj nebudu jako tesne te si nestiskujmo želudca črēva s čvrstim hlačnjakom remenom ili pasom, ar si time moremo betega pribaviti.

Nazeba prefeichtnjen e nogah mnogim je betegom vrelō. Bosini nogami po mrzloom podu nē je uputno hoditi, naročito pak ako je tēlo uznojeno.

Obćenita u pozor njenja.

ZABAVA.

Proročanstvo.

Još za ovog sretnog vriemena, kada je svaki prorok istinu prorokoval, živel je na istoku Ali, jedan mudri i zmužen vladar. On je već bil star i sied postal, bez da je dožvel veselja prestolo-naslednika imati, ai jer ga je Allah (Bog) ljubil izpunila mu se je na jedan krat želja.

Sad je nastalo posvud u državi veliko veselje i Ali je dal sjažu zabavu, k kojoj su svi mudraci njegovog kraljevstva bili pozvani, za da sudbinu novorodjenoga iz zvezdah proricu. Novorodjeni pak je bil čudak od dieteta, jer komaj da je svietlost ovoga svieta zaglednul, već se je svojmimi malemi ustnicami i svietlimi okeki tak sladko smejal, kak da mu se je srdcece veselilo, da je na tak liepi sviet došel. Ali pak se je dvostruko nad svojim smejućim se dietetom veselil.

Kad su pak mudraci na v. tu iskrecimi se zvezdami skupljeni stali, sve je napetošću čekalo proročanstva. Čulo pak se je samo sve dobro, te mu je svaki, veselomu dečarecu, samo sve dobro i sreću u podpunoj mieri prorokoval.

Na zadnje pako stupi Saadullah napro.

— Taj je bil najstariji i najmudriji izmed njih. On je dugo premislaval zvezde i smiešedega se novorodjenca, zatim reče svečnim ali umiljatim glasom, dočim je na okolo sve zamuknulo: „Ali tvoj sin nebude nikad star!“

Obće osupenje je nastalo te su mnogi nezadovoljno pričeli mrmrati, zakaj je otcu odkril te ga tim razzaostil, pak makar je izbilja tak u zvezdah čital.

Na to otac dieteta srditim pogledom skoći iz stolca te sakriči: „Dobro starac! Ali jai tebi, ako si lagal! Zaklinjam se ovde nad tobom i tvojom diecom se strašno osvietiti!“

Mudrac je mirno poslusal grozju, zstim se nakloni i otide, a ostali su presenečeni tam ostali. Novorodjenac se je medjutim u zlatoj zibki pošmehal tak glasno, da se je činilo, diete ismehava odhajajućega proroka.

I tko bi mislil, da je ono nesretno proročanstvo na razvoj mladog princa nepovoljno dieovalo, taj bi se vkanil. Još nikada nije imala ona država tak veseloga prestolonaslednika, nego sada, a kad je stari Ali umrl, nikada tak zadovoljnoga vladara, ali i mudroga, nego li je bil mladi Ben Ali.

Nu kad je i on pričel sied postajati te se je njegov šestdeseti rodjendan približaval, obkolili su ga mnogi takovi, koji jal i nazlob u srdcu nose te su mu rekli;

„Gospone! Nije li on prorok sramotno lagal, koj je prorical, da ti nebudeš nikada

star? I rije li tvoj otac njemu i njegovu naslednikom pod zakletvom se obećal osvietiti, i to strašno, ako će lagati? Još živi njegov sin Saadullah, štovan i bogat med nami. — Zmislj se na zakletvu tvoga oca te ga predaj sudu ili sudi sam vrhu njega.“

Ben Ali pako je bil milostiven vladar, te je odurjaval krvoločnost, nu kaj je njegov otac pod zakletvom izjavil, ipak je moral držati.

Pozove na anda dan svog rodjenja mudrace i puk u vrt, na ono miesto, gde je negda stari prorok krivo govoril, te reče Saadullahu: „Jeli ti znaš, kaj je ovde negda tvoj otac prorokoval, i na kaj se je zatim moj zaklet?“

„Znam gospone!“ — odgovori mudrac mirno.

„Pak ti netrepečeš nad kaštigun, koja te čeka?“ — Zapita Ben Ali dalje. —

Sad se pokaže gzdavi posmieh na ustnicah Saadullahovih, zatim stupi na stube tronusa te kresedimi se očni glasno progovori:

„Rieč proroka je vekivečna istina i laž nikada neokalja njegova usta! Gledajte ga — nasoga vladara, čije se lasi doduše sreberno kak snieg sviete, ali lice je mladenački posmieh zadržalo. Jeli je anda moj otac lagal? — Zar je Ben Ali star?“

Na to zaori neopisivo veselje, a nazlobnjaki su se izmed izgubine izgubili. Vladar pako med suzami veselja i posmiehivanjem

Kada znojimo nenaglimo se slačenjem, osobito, ako smo na mrzлом mjestu, ar se lahko nahladimo.

32 Mokro, navlaženo odelo, neosušajmo na sebi. To je za zdravje pogibeljno. Ako je nam oprava namoklo, izslučimo ju čim predi sa sebe, te si tčlo zrobovši do suhoga preoblečimo se u drugu suhu opravu.

33 Tak učinimo i onda, ako nam su se cipele, čizme, čarape, (fussolni) premokle. Naročito se pri bolestni mora paziti, na to, da si neoblečuju takvu belo rubje, koje nč je sevim suho.

Opravu bolestnih, naročito pak pri- lčprijivih betežnih neoblečimo opravu pod nikakvu cčnu, ar bi tim lahko betežni postali.

Negda je materijal oprave sčernom farbov farban. Osobito zelene farbe opravo za bal su se ogiftanja i smrt prouzročila. Čuvati se je treba ovakve oprave.

Betežno dčte.

Doktor: Poslali ste po mene, G4e je betežnik?

Mati (bežnoga deteta): Ovdj je posel o našem siromašnim Ivekom, gospou doktor! Pomislite, prosim vas, kak sirotčok trpi... Ja neznam, kaj mu je... od jutra opada neprestance.

Doktor: Opada?

Mati: Neprestance, gospou doktor.

Doktor: Na pod?

Mati: Na pod!

Doktor: Čudnovito... Kuliko je ljet star?

Mati: Četiri i pol.

Doktor: Hm, hm! Vu tih ljetih moglo bi se to d te držati na nogah. A kak je došlo do toga?...

Mati: Ja nikak neznam. Včera je bil zdrav i skakal je kak veverica. Vjutro denes sam ga oblačila. Oblčkla sam mu

štomfice i hlačice, a onda sam ga postavila na pod, a moj mali opal je kak je dug i širok.

Doktor: Morti se je dčte poškliznulo?

Mati: Prosim vas, gospou doktor! Zdignula sam ga, a da je opet opal na zemlju. Zdignula sam ga vu čudu i próbala sam, nebi li stalo, ali nie moguče. Próbala sam sedem ili osem krat. Na kratkom, gospou doktor, ja neznam kaj mu je, da pada neprestance.

Doktor: Čudnovito! Jeli bi ga mogel videti?

Mati: Razumčva se. (Ona je odišla vun i donesla je sineka vu na naručaju. Dčte je zdravo i rumeno).

Doktor: Preljepo izgleda. Postavite ga, prosim na pod. (To se včnilo, a dčte se zrušilo).

Doktor: Još jenkrat, ako smém prositi. (Opalo je kak i prvlje).

Doktor: Molim još jenkrat (Dčte se opet zrušilo).

Doktor (zamišljeno): Čudnovito! (Prigne se do Iveka, koga mati podupira, deržeč ga izpod pazduha): Poveč mi Ivek, jeli te kaj boli?

Betežno dčte: Né, gospou doktor.

Doktor: Morti te boli glava?

Betežno dčte: Né, gospou doktor.

Doktor: Jeli si dobro spal?

Betežno dčte: Jako dobro

Doktor: Jeli bi štel tančrček dobre juhe?

Betežno dčte: I kak rad, gospou doktor.

Doktor: Dobro (Vu svojem osvedoččnju). To je hromost, plantavost.

Mati: Hrom... Sveti Bože! (Ona zdigne vu zdvojnosti ruke vu vis, a dčte je opalo)

Doktor: Žalibože! Podpuna kljenitavost nogah. Vi budete videli da su nogice ma oga prez ikakvoga čutenja. (Prigne se k detetu, i na jenkrat je zaviknul): Ah, ah! (Vu serditosti): Kaj govorite tu o tromosti, plantavosti, gospa.

Mati (čisto presenečena): Ali, gospou doktor...

sidje iz trouša, zagrlimudraca te ga nazove svojim prijateljkom. Rieči proroka pako su od sad u puku još više vriedile nego do sad

Parabula, baš za sada.

Nieki seljak, koj je još negda, u staro vrijeme kroz šumu jahal, putujući od nekud u svoje rodno mjesto, sastal se je, sa jednom starom ženom, koja ga je nagovorila, da joj dopusti odzad na konja se sestiti i snijim jahati.

„Tko si ti?“ zapita ju seljak.

„Ja sam kuga.“ — odgovori žena.

Prestrašeni seljak podbode konja, koj je skočil kaj je igda mogel

Ali stara ga pograbi za vuzde te reče seljaku: „Zakaj hočeš bežati? Mozbit misliš, da ja tvojeja konja i bez tvoje pomoći nedospem u selo? — Ja mozbit dčte kasnije dojdem nego ti i to jedina razlika, jer da dojdem, to je sigurno. Budi anda pametan te me pusti na konj, da sobom jašem, ja ti zato obečujem, da se tebe i tvojih nedoteknem.

„Sedni se na konj“ — odgovori seljak, a onda u jakom kasu pričme prama selu kasati.

Za kratko vrijeme zaustavi seljak konja te se pasti u molbu za da još ovoga i onoga te još u koje svoje rotjake od kuge oslobodi. Ova mu obeča sve sčuvati, ko e god joj je nabrojil i sad seljak opet malo lagiji podbode konja i kasce idu prama selu, stara žena, iliti kuga odzad za sedlom.

Kad su već bitu sela dojahali, zaustavi

seljak opet konja te se opet pričme pogadjati i prositi za ovoga i onoga. Kuga mu obeča da ča svakoga sčuvati, za kojega je goder čeljak prošil tak, da je već skoro celo selo bl zprosil i ona je na zadnje obečala, da bude samo sa desetimi zadovoljna, a sve ostale celoga sela hoče pustiti nedotakute.

Seljak zajaše u selo i kuga onde ostane celi jedan dan. Ali o groza! Ne polag njezinog obečanja, samo deset, već petdeset ih je umrlo.

Seljak odbieži k-kugi te joj pričme njezinu nevieru predbacivati i ostro ju koriti, da svoju rieč nije držala, već je mjesto deset, petdeset ih pogutila.

„Ja sam svoju rieč držala“, — odgovori stara — „To je istina, da je petdeset ljudih umrlo, ali od kuge ih je samo deset umrlo, a ostali četerdeset su od straha pred rečenom bolestju umrli.“

Kaj se učimo iz ove parabule? —

„Neimaj strah pred Influencom!“ —

Praktikuš.

Niekoj gospou mi je povedal: Ako hočem, da bu moj mali dčdec, on kričipeter, zaspal, tak mu samo pomažem prsteke medom. a zatim dam mu niekoj ducent kokošinih perak u ruke, da se šnjimi igra. Diete odmah sedi mirno te snimlje pera, koja se za med prijemlju, iz jedne ruke u drugu, gde se opet za prsteke primu.

To čini tak dugo, dok vrhu toga i zaspi.

Em. Kollay.

Doktor: Dali su ga vsi vrazi! I ja verujem, da se nevoljno dčte nemre deržati... Vi ste mu obedve nogice postavili vu jednu nogavicu!

Priredil:

Glad Ferencz.

KAJ JE NOVOGA ?

Potvrđen mandatum.

Mandata dr. Wlassits Gyule ministra i našeg ablegata je vu orsačkom spravišču 11-ga o. m. prezeš ora. spravičca za potvrđenoga izjavil, pokehdob minulo je 30 dnevov, bez da bi proti mandatu gdo molbenicu dal nutri. Desna stranka orsačkog spraviščca je sa burnim ščljen krikom pozdravila našega potvrđenoga ablegata.

Kraljica Jalzabeta.

Kraljica Jalzabeta, koja je 2. marcija stigla iz Kap. St. Martina vu Ajaccio na Korziki, izšetala je dne 3. toga meseca do dvora Punta, vlastništva vojvode Pozza. Kraljica je čeli put od 12 kilometrah dalje onamo i nazad prevalila pešice.

Kraljica bude za koj dan odputovala na Krt, gde ju bude pohodil zet vojvoda Ferencz Salvator i njegova tovarušica nadvojvodkinja Marija Valerija. Žnjimi se bude kraljica povrnula vu Beč.

Kralj nasljednik (herb) kneza Metternicha

Jedne bečke novine javljaju, da znameniti dčl ostavnice pokojnog kneza Metternicha vezda prelazi na kralja Ferencz Jožefa. Leno (herbija) Johanisberg na Rajni, na kom raste glasovito reusko vino, prikazal je cesar Ferencz I. ljeta 1814. knezu Klementu Lotharu Metterichu. To je leno imalo prelaštiti samo vu izravnoj lozi na mužke potomke, a pokehdob je knez Rikard Metternich vumrl prez mužkog potomka, to je leno postalo slobodno i pripada sada prvobitnom gospodaru.

Grad Johanisberg sagradjon je od ljeta 1722. do 1732 na razvalinah benediktinskog klostra, koji je obstojal od ljeta 1090: do 1563. Beržuljak je visok 185 metrov i zaprema na 16 hektarah divnog vinograda (gorje). Prvobitno je pripal biskupiji Fulda, Napoleon I prikazal ga 1807: ljeta maršalu. Kellermanu, a cesar Ferencz I. ljeta 1814. knezu Metterichu. Vino, koje raste na tom brežuljku, spada medju najskuplja (najdražšca) na svetu.

Evropski vladarske hiže.

Prema najnovšem gotajskom dvorskom kalendaru, prilboječi vse premenjbe do danas, na habzburško-lotarijska vladajuća hiža najviše mužkih živučių kotrigov, tojest 31. Za njom sledje hiža Romanova vu Rusiji sa 25 i hiža Hohenzollerova sa vsimi ogranici sa 25 mužkih kotrigov. Četrti je na redu bavarska hiža Wittelsbach sa 22 kotriga, a onda sledje: razni Bourbonci sa 24 kotriga, Orleanci sa 18, Meklenburžani sa 15, englezko-hanoveranska hiža sa 12, danska holsteinska hiža sa 10, hesenska hiža sa 9; razne saske hiže sa ukupno 32, hiža Bernadotte vu Švedskoj sa 8, hiše Savojsko-Cavignanska vu Italiji sa 8, hiža Oldenburšku sa 7 i Württembergka sa 7, hiža badenska i grčka vsaka sa 6, hiža portugalska i crnogorska Petrovičah Njeguških vsaka sa 4, hiža belgijska sa 3 i hiža Obrenovičah sa 2 mu ka kotriga.

Panamino vu Italiji

Iz Milana pišu: Silnu senzaciju izazivlje ovdi odlazek zastupnika Comandina, koga je nevidom nestalo. Gospon Comandini, prvije žareći radikalec i republikanec, podkupljen je po vnuogo poštovanom gosp. Crispin, koji sad progoni zbog spodobnih stvari vnuogo poštovanog gospona Giolitita, — pak se je prekjučno preobrnuv na žarečeg pristašu vlade Comandini dobil je nalog, da pripravlja izbore vu Milanu i okolici; pak je vtemeljil Crispieve novine „Corriero del Matiuo.“ Crispi mu je vu svrhu agitacije pripisoval iz penez izniknuv. Od 15. februara nestalo ga, a tvrdiju, da je prešel vu Švajcarsku.

Druga slika. Grof Visone, sin bivšeg dvorskog ministra kod kralja Umberta, tajnik vanjskog ministarstva i neko vrème talijanski poslovodja vu Berlinu, gde ga je i car Vilim s odlikom prijel, počiniel je veliku prevaru. Izgubil je vu jednom rimskom klubu na baccaratu silne peneze. Vu zorju, kad su se stali od kartanja, još je bil dužen 15 000 fran. Na to je plemeniti grof izvadil iz žepa knjižicu čekovah (šekovah) jedne berlinske firme, iztrgnul je odnuv jeden list ter napisal na 25 000 fr. i svoje ime „Evo vam“, rekel je, „doznake na 25 000 fr., vzemite 15 000 fr., a ostatak mi povrnite.“ Njegovo želji bilo je zadovoljeno ter mu je odmah izplaćeno 10 000 fr. Ček je bil poslan vu Berlin, a već drugi večer stigel je iz Berlina te legram „Gosp. grof Visone kod naše banke accreditiran sa 50 marakah.“ I grofa Visona iščeju ed onda zahman; vele, da je ctišel zaradi premembe zraka vu Tunis.

Wahrmanov dvoboj.

Sin pokojnog magjarskog zastupnika i novčara Wahrman Morica, Ernest Wahrman, pobil se je pred nekolikimi dnevi s nekim francezom vu Nizzi, ter je zadobil na prsiah težko ozledu. Zrok dvoboju i ime protivnikovo nije poznato. Na vst o dvoboju pošel je jeden od rođakov Wahrmanovih vu Pariz, kam su ranjenika prevezli, no Ernest je ondi vu subotu vumrl od ozlede.

Ernest Wahrman, koj je bil 34 ljeta star, služil je kakti rezerve oficir vu jednoj dragunskoj regimenti. Iz Beča, gde je neko vrème živel, pošel je vu Belgiju, gde je kupil velik dvor i razkošno živel. Po smrti svog oca nasljedil (herbal je) blizu 2 milijuna forinti, a od onda je počel škrtariti. Kupil je imanje vu Magjarskoj i hotel je vrediti gospodarstvo. Pokuheodob nije bil oženjen, herballi budu njegov imetek njegvi dva brati

Vugodno iznenadjenje.

Gyarmatskom poljodelavcu Mihalju Pap desilo se ovih danah vugodno iznenadjenje. Pred 15 ljet bila mu je komaj po jednoljetnoj ženitbi oteta mlada žena po nepoznatom čoveku. Pap se medtimgoza nije brinul, da ju poišče ili najde. — Nédavnja najavil se je pri njem muž Gabriel Soki iz Ants, ter mu je povedal, da mu je on pred 14 ljetmi otel ženu. Vezda je on, Soki postal Nazarenc, a po regu'ah ove religiozne sekte, dužen je, da vse, kaj nje njegovo, povrne onomn čije je (vlastniku). Tak je i vezda dopeljal ženu, da ju povrne Papu, a pridodal je i rezultat toga krivog posjeda, — potero dčce. Pap je dakak stim odkricem bil tak nemilogenjen, da je vzal batinu, da, i do ti čas vudiral po pokornom Nazarencu, dok je ov malo né vumrl. Vezda bu vu ovoj pravdi sudil sud-

Kratke novosti.

— Margitajski sudec Šipos, strelil se je pred par dnevi s nesrečne ljubavi. I njegova ljuba hotela se je vubiti, ali je oslobodjena.

— Vu Miškolecu otrovala se je Gisela Guttman, tovarušica defraudanta Daniela Guttmana, koji se je vtopil pri brodolomu „Eibe“.

— Iz Trsta javljaju: Ovdi pada silen sněg a poleg toga lada ljuta zima i oštra bura. Trst je zevsema zasipan snegom i odrezan od vsake sveze svétom. I vu gornji Italiji pada sněg. Telefon s Bečom je prekinut.

Iz Mletakah teleg aifrali su: Ovdi lada silna sněžna vijavica. Vės promet vu lagunah i na kapnu sprėčen je. Kvar je veliki od bure.

Južna željeznica javlja, da je obustavljen vsaki promet na prugah (streki) Ljubljana Trst i Sv. Peter-Fiuma.

— Vu Beču je od subote do deues zapal silen sněg. — Influenca, koja jt ovoga ljeta vu Berlinu, Parizu, Londonu lada, zavladala je i vu Beču tolikom obsegu, da vsi špitali su prepuni i da već nemreju nikoga prijeti.

— Vu Beču: Nadvojvodkinja Elisabeta, majka španjolske kraljice regentice odputovala je vu Madrid. Po tom se sudi, da se je beteg kraljičin pogorsal.

— Vu Rimu, 3 marcijuša: Rimski otec papa prijel je kardinalski sbor, koj mu je gratuliral k rođendanu i k danu krunisanja. Papa je ponovno izjavil živu želju i ufanje, da se budu iztočne cirkve sjedinile sa zapadnom, makar im se koliko opirale svetovne vlasti. Papa je zaključil, da vu duhu pozdravlja kakti jeden od najznamenitših danah vu kulturnom životu ljudstva i cirkve onaj dan, koji bude vjerskim sjedinjenjem udahnuti narodom nov život.

— Vu Velikom Bečkereku, 6. marcijuša. Nasip uz moravički kanal predria je včera voda vu širini od 17 klaftrov. Dva sela an poplavljena. Više se je osobah utopilo. Vojnička je pomoć poslana.

— Pralzi (Njemački) car i carica vu Opatiji. Iz Berlina javljaju, da Vilim car kani s caricom i familijom meseca aprila opet dojt vu Opatija.

— Vu Velikom Bečkereku, 7. marcijuša. Ljudstvo mesta Velika Margitta predrio je snočka kod Moravice nasipe poleg rėke Temes, da odkloni poplavu Gruntas Van Royen tomu se protivil, ter je strėlal na ljude, koji su mu odgovorili iz puškah. Borba je trajala pol vare, dok nisu muži preobladali i predria nasip na 10 klaftrov dužine. Slapi su poplavili 8000 mekot zemlje orauice. Više jezer svinjah se vtopilo, kvar je ogromen. Željeznička sveza med Verbecem i Velikim Bečkerekom je prekinuta.

— Vu Esztergomu i Gjuu je takaj poplava (potop).

— Vu Budimpešti, 7. marcijuša. Včera je ovdi punih pet var se zléval dežd, kak is čebra Vezda opet ide sněg.

— Do konca februara povlečeno je iz prometa 50,950 140 komadov papirnatih forintačah Još ih je vu prometu 6,933 221 for.

Mekaj za kratak čas.

Neprištojnost.

Jedna mati ostavila je prvi put svoju kćerku na samo sa zaručnikom. Kad je zaručnik otišel, zapitala je mati kćerku, od česa su se razgovarjali. „Premisli si mamikae, rekla je kći, — ja sam se morala sramuvati, kad me je zapital, jeli znam kubati?“

Mati: „To je od njega jako nepristojno, kad već vezda misli na jelo.“

Protivno.

On: „Anda vezda imam vu ruki dokaz, da me vkanjuješ.“

Ona: „Kaj, ja da tebe vkanjujem? Na suprot, ti mene vkanjuješ. Nisi li mi obećal, da budeš za osem dni stopram dino došel, a ti si se eto već drugi dan povrnul le“

„Anda gospa, vi imate dva brata? Čudno je ipak tol Pred dvemi tjedni spomin sam se s vašim bratom, a on mi je rekel, da ima samo jednoga brata.“

Raztrešenst.

A: „Kaj misliš, koja je pri stolu najveća raztrešenost?“

Školski humor. Navučitelj: „Poveč ti meni Joška, od kakvoga beteg je vumrl Herodes?“

Dijačec: „Od influence.“

Navučitelj: „Vu koj se je pretvorila Lotova žena?“

Dijačec: „Vu salctangl.“

Otec: „Kaj tuliš tuliko?“

Sinek: „Mama me je izstukla i rekla, da nisam za nikaj.“

Otec: „Rekla je istinu.“

Sinek: „I rekla je, da bum i takov nevaljanec kak i otec.“

Pitanje i odgovor.

1. Zakaj ljudi nose cipele na nogah?
 Vr ih nemreju nositi nje glavi.
2. Kaj je najbolje ljeljevu?
 Da nije podkova.
3. Koji nam ljudi ljeljevu vase od?
 stava?
 Brijet (barbert).
4. Kaj je riba kad je si suha?
 Mrtva.
5. Gde se sedi, kad se ide vu kolu?
 Nišdi, ar se ide.
6. Kad ima čovek toliko očih, koliko dana vu godini?
 Drugoga januara (2. januara).
7. Kaj dčla guška kad jojti na jednoj nogi?
 Nišd.

Priredil:

Glad Ferencz.

Gabona arak — Olena žitka.

1 m.-mázsa.	1 m.-cent.	frt	kr.
Buza	Pšenica	6.20	—
Zab	Zob	5.80	—
Rozs	HRž	5.—	—
Kukoricza 6	Kuruza stari		
uj	novi	6.75	—
Arpa	Ječmen	5.50	—
Fehér bab uj	Grah beli	9.—	—
Sárga „ „	zuti	6.—	—
Vegyes „ „	zmėšan	6.—	—
Lenmag	Len	10.50	—
Bükköny	Grahorka	5.75	—

ODGOVORNI UREDNIK

MARGITAI JOZSEF

Glavni surednik

GLAD FERENCZ

Nyitltör.

E rovat alatt közöltékért sem alaki, sem tartalmi tekintetben nem vállal felelősséget a Szerk

Foulard-selyemet 60 krtól 3 frt 35 krig méterenkint — japáni chinai sat. a legújabb mintázzal és színekben. u. m. fekete, fehér és színes Henneberg selymet 35 krtól 14 frt 65 krig méterenkint sima, csikos, kockázott, mintázottakat damasztolt sat. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín mintázzal sat. postabér és vámmentesen a házhoz szállítva és mintákat küld postafordultával: Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) selyemgyára Zürichben. Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven iri megrendelések pontosan elintéztetnek. 2

LOTÉRIJA

Graz, 9-ga marcisa 1895.
20 65 52 84 72

HIRDETÉSEK.

Az Alsó-Lendva-Lenti uradalom főbérnökségénél

200. mtmázsa vetésre alkalmas
tavaszi búkköny

(kisebb mennyiségben is) az alsó-lendvai vasútállomáshoz szállítva métermázsanként
7 frt 25 krért eladó.

Venni szándékozóknak mintát küld a

Főbérleti számtartóság

693 1—1 Alsó-Lendván.

2003/p. 895.

Hirdetmény.

Alulírott kir. törvényszék közzé teszi, hogy Erzsébetlak (Jalsovecz) község közös urbéri legelő illetőségének felszítása céljából határnapul az ottani község házához
1895. évi április hó 3-ik napjának

d. e. 9 óraját

tűzte ki, s arra a távollevő érdekelteket ezen uton megjelenésre idézi

691 1—1 a kir. törvényszék.

Nagy Kanizsán, 1895. Márczius 7-én.

Toth elnök. **Dr. Fischer** jegyző.

Hirdetmény.

Zrinyi (Mártán) külvárosban levő ingatlanom

rét és pajta

eladandó. A rét esetleg parcellálanként is eladatik.

Bővebben értekezhetni

697 **Özv. Szy Antonianál**
Csákternyán.

Előfizetési felhívás

NÉPLAP. VOLKSBLATT, POPURUL, Vlast' a Svet

című négy, magyar, német, román és tót nyelven, külön-külön megjelenő gazdasági néplapokra, melyek a leghasznosabb olvasmányt képezik a nép számára. A hetenkint 16 oldalon megjelenő lapok a legszebb színnyomatú képekkel vannak ellátva. Rendes heti kalendáriumon kívül közlik az összes vásárokat, az egyes gazdasági ágakban hasznos tanácsokkal szolgálnak. — Képekben mutatják be a gazdasági eszközöket, valamint az állattenyésztés ügyében tájékoztató rajzokat közölnek. Ezenkívül az ország és a világ eseményeit népszerű módon ismertetik.

E gazdag tartalmu néplapoknak külön, külön

az előfizetési ára:

Egy évre csak 2 frt, félévre 1 frt.

Tömegesebb megrendeléseknél, pl. törvényhatóságok, uradalmak, egyesületek részéről 20 százalék árengedést teszünk.

E lapok megrendelhetők az

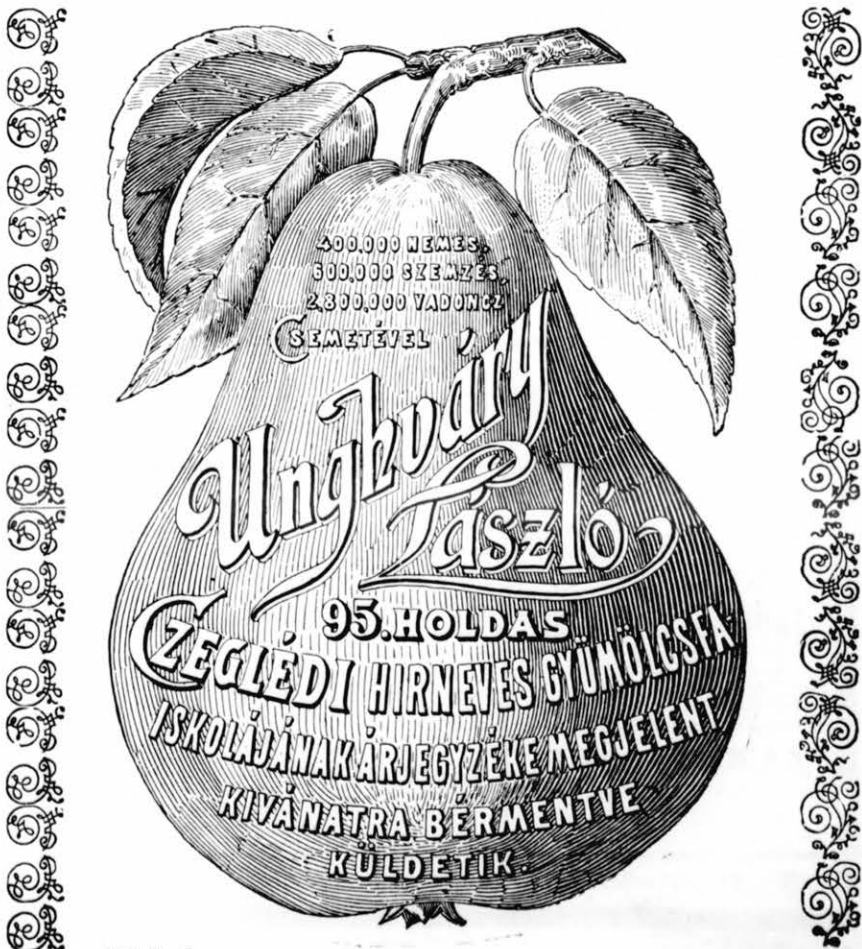
ORSZÁGGYÜLÉSI ÉRTESÍTŐ KÖ- ÉS KÖNYVNYOMDÁJA

694 1—1

részvénytársaságnál

Budapest, IV., Vármegye-utca 11—13. sz.

Mutatványszámokat, bármely nyelvű néplapból ingyen szolgálunk.

686 6—3

A „Csáktornyai tárházak részvény-társaság“

közhirre teszi, miszerint f. évi
április hó 2-án d. u. 2 órakor
Csáktornyan (a társaság helyiségében)
III-ik rendes évi közgyűlést
tart, melyre a t. cz. részvényeseket
ezennel meghívja.

Azon részvényesek, kik azon meg-
jelenni óhajtanak, kötelesek részvényei-
ket a még nem esedékes szelvényekkel
együtt, a magyar ipar- és kereskedelmi
bank részvénytársaságnál Budapesten
(Nádorutca) vagy pedig a Csáktornyai
tárházak részvénytársaság pénztáránál
Csáktornyan letenni.

Csáktornya, 1895. márczius 13.
Az igazgatóság.

TÁRGYSOROZAT:

1. Jelentése az igazgatóságnak és fel-
ügyelő bizottságnak az elmúlt üzleti év me-
netéről, 1894. év üzleti mérlegének bemuta-
tása, jóváhagyása, a tiszta nyeresmény mi-
kénti felosztása és a felmentvény megadása.
 2. Az igazgatóság választása.
 3. A felügyelő-bizottság választása.
- 692 1-1

SPANYOL
bornagykereskedés
VINADOR
BÉCS, — HAMBURG.

Uj zárral
vörös nyomással az ólomtartón.

Kitünő spanyol borok eredeti palaczkokban, ugyszintén
poharankénti kimérés

Szeiverth Antal ur vendéglőjében
Csáktornyan.

676 3 6

A Vinador jegy, ugyszintén a bejegyzett bélyegző-jegy pontos
figyelembe ajánlatik, mert valódiságáért csakis akkor vállaltatik teljes jótállás.

Magyar,
nemet, francia és angol
képekkel ékített
MUNKÁK.

Kő- acél s réznyomatu
diszmnűvek.

Magyar, német, francia
és angol
REMEKIRÓK MŰVEI.

*

Az irodalom bármely ágában s bármely nyelven megjelent
kötött és kötetlen könyveknek legdúsabban felszerelt
raktára.

Bármely szerző által írott, bárhol megjelent és hirdett
könyveknek leggyorsabb és árfőlemelés nélküli megszer-
zéséről gondoskodunk.

Az irodalmi termékeket illetőleg a legszivesebb készséggel
nyújtatik fölvilágítás.

Utazási kézikönyvek,
at azok,
földabroszok, tervrajzok,
föld és eggömbök.

Ima- és ájtatosági
könyvek
egyszerűen és legékesebben
köve a leggazdagabb válasz-
tékban.
Mintakönyvek s rajzok
NŐIMUNKÁKHOZ

*

A „MURAKÖZ“ tarsadalmi hetilap kiadóhivatala.

FISCHEL FÜLÖP (STRAUSZ SÁNDOR)

KÖNYV-, MŰ-, ZENEMŰKERESKEDÉSE

KÖNYVKIADÓHIVATALA, PAPIR-, IRÓ- és RAJZESZKÖZÖK RAKTÁRA, KÖNYVNYOMDÁJA és KÖNYVKÖTESZETE
Csáktornyan.

Alapított 1850. évben.

Szótárak.
IFJUSÁGI IRATOK. KÉPESKÖNYVEK
minden kor és nem számára,
minden nyelven, a legdúsabb vá-
lasztékban.

ISKOLAI és OKTATÁSI
könyvek

minden nyelven.

Népies naptárak,

ALMANACHOK,
zsebkönyvek.

*

Az összes irodalom termékei a könyvkereskedés rak-
tárában megtekintés végett készen állanak s kivá-
natra, gondosabb megvizsgálás végett legnagyobb kész-
séggel küldetnek mind helybe, mind vidékre.

Vidékről érkező megbízások kellő készséggel és gyor-
sasággal teljesítetnek.

Irodalmi közlönyök és jelentések ingyen szolgálatnak
ki a könyvkereskedés által.

SZAKÁCSKÖNYVEK.

Előfizetés elfogadtatik:
minden bel- és külföldi
folyóiratok, napi
és

DIVATLAPOKRA
a szállítás mind helyben,
mind vidékre a leggyor-
sabban eszközöltetik.

*

Megyenek tantulészetekben használandó tankönyvek folyton raktáron vannak.